

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI” SMIS 139987

MATERIAL INFORMATIV

realizat în cadrul Campaniei de informare III privind combaterea discriminării, desegregarea școlară și cea legată de locuire

Scopul acestui material realizat în cadrul Campaniei de Informare este acela de a pregăti procesul de desegregare și integrare a grupurilor marginalizate în societate, în special în ceea ce privește desegregarea școlară și cea legată de locuire. Segregarea reprezintă izolarea și/sau separarea unor grupuri sociale marginalizate pe diverse criterii (rasiale, religioase, etc), grupuri cărora li se limitează accesul în special la educație și/sau locuire, afectează calitatea vieții atât a membrilor grupurilor respective, cât și a tuturor membrilor comunității în cadrul căreia sunt identificate aceste grupuri marginalizate. Pentru ca acest comportament de izolare, separare pe diverse criterii a persoanelor marginalizate să nu își mai găsească locul în societatea noastră, atât autoritățile publice locale cât și fiecare dintre noi, membrii comunității, trebuie să contribuim prin exemplu propriu, prin atitudinea pe care o adoptăm față de aceste fenomene sociale de a nu accepta aceste practici de segregare - separare/izolare a membrilor comunității marginalizate pe diverse criterii.

Totodată pentru a combate fenomenul segregării, în acest material se vor oferi exemple de activități finanțate din fonduri europene nerambursabile și informații referitoare la implicarea autorităților publice locale din municipiul Husi în activități care contribuie la desegregare.

În conformitate cu *“Ghidul adresat Statelor Membre pentru folosirea fondurilor structurale și de investiții în combaterea segregării teritoriale și școlare”*¹, precum și cu regulamentele referitoare la Fondul Social European și Fondul European pentru Dezvoltare Regională, **fondurile structurale și de investiții nu pot fi folosite pentru generarea sau perpetuarea segregării.**

Atât în țările dezvoltate cât și în cele în curs de dezvoltare, segregarea socială sau marginalizarea este înțeleasă drept separarea dintre diferitele grupuri sociale.

Există două principii de bază enunțate în ghidul mai sus menționat:

1. Non-segregarea – Investițiile în locuire sau educație nu pot duce la izolarea sau la concentrarea grupurilor vulnerabile în anumite spații.
2. Desegregarea – fondurile structurale și de investiții pot fi folosite pentru eliminarea sau pentru diminuarea semnificativă a segregării.

Activitățile ar trebui să fie de relocare a locuitorilor din zonele segregate în comunități nesegregate și mutarea copiilor din școlile/ clasele segregate. În accepțiunea Comisiei Europene, sunt considerate ca activități de desegregare:

- activitățile care au ca scop reducerea sau dispariția decalajului care ține de existența/ calitatea serviciilor
- activitățile care au ca scop micșorarea/ dispariția distanței fizice între comunitatea marginalizată și restul comunității
- activitățile desfășurate în comun de membrii grupului vulnerabil segregat și ai comunității majoritare cu scopul de a îmbunătăți relația dintre cele două comunități

Procesul de desegregare trebuie pregătit în timp și implică mai mult decât intervenția directă de desegregare. Este nevoie de comunicare pe tot parcursul procesului atât cu comunitatea segregată, cât și cu

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

comunitatea majoritară, ambele fiind influențate de procesul de desegregare. Pe parcursul procesului pot apărea diverse situații, dintre care amintim:

Dorința comunității segregate de a rămâne împreună. Fenomenul segregării poate fi generat în anumite cazuri și de auto-segregare. Procesul de desegregare trebuie realizat prin consultarea și consimțământul comunității. Există situații în care dezmembrarea comunității și implicit a relațiilor de înțajutorare stabilite între membrii acestei comunități duc la o excluziune socială și mai mare. Situațiile sunt diverse și orice soluție trebuie să implice acordul locuitorilor. Consultările cu comunitatea trebuie să fie unele în care locuitorilor li se explică clar avantajele și dezavantajele relocării sau rămânerii într-o locație segregată. Atunci când comunitatea consideră foarte importantă menținerea rețelei sociale din interiorul comunității segregate, intervențiile pot fi:

- relocarea întregii comunități realizată numai cu acceptul comunității
- îmbunătățirea condițiilor de viață în aceste comunități (inclusiv facilitarea conexiunilor cu comunitatea majoritară și facilitarea accesului la serviciile de bază)
- punerea în legalitate –acolo unde este cazul și acolo unde este posibil

Atitudinea comunității majoritare. Orice proces de desegregare trebuie însoțit de măsuri care să țintească îmbunătățirea atitudinilor comunității majoritare, a vecinilor sau a părinților copiilor față de cei care sosesc în vecinătatea sau în școala lor. Comunitatea segregată s-a format în unele cazuri tocmai datorită atitudinii de respingere din partea comunității majoritare și datorită acțiunilor de evacuare inițiate de autoritatea publică locală. De aceea reintegrarea în societate trebuie să fie însoțită de acțiuni (discuții, activități comune, etc) care să vizeze o mai bună cunoaștere a comunității segregate și găsirea de modalități de interacțiune între adulți și între copii.

Deși majoritatea celor care sunt afectați de fenomenul segregării sunt de etnie romă, procesul desegregării trebuie să se adreseze întregii comunități/zone (în cazul în care aceasta este mixtă din punct de vedere etnic). Intervenția doar asupra unei părți din comunitatea dezavantajată poate crea tensiuni intra-comunitare.

Actiuni care conduc la combaterea segregării: in EDUCAȚIE

În ceea ce privește educația, în legislația națională specifică pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi, sunt reglementate definiția, practicile care duc la segregare școlară și exemple de activități care duc la combaterea/ eliminarea segregării școlare.

Conform reglementărilor legale naționale, constituie segregare școlară a elevilor romi separarea fizică a elevilor aparținând etniei romi în grupe/ clase/ clădiri/ școli/ alte facilități, astfel încât procentul elevilor aparținând etniei romi din totalul elevilor din școală/ clasă/ grupă este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl reprezintă în totalul populației de vârstă școlară în respectiva unitate administrativ-teritorială.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

Tipuri de investiții care duc la combaterea segregării:

- activități de dezvoltare comunitară și de facilitare a dialogului și a dezbaterilor publice pentru pregătirea procesului de incluziune
- asigurarea unei mai bune pregătiri a profesorilor
- instruirea mediatorilor școlari și a mentorilor
- activități care duc la îmbunătățirea legăturii între părinți și școală
- activități de școală după școală și extra-curriculare
- campanii de creștere a conștientizării față de existența fenomenului și necesitatea combaterii lui
- sprijin oferit elevilor transferați de la școlile segregate
- activități de promovare a inter-culturalității
- facilitare accesului la școală (servicii de transport)
- asigurarea accesului la educație prin facilitarea transportului copiilor la școală, în cazul unor distanțe mari între comunitate și școală
- asigurarea unor servicii de educație conforme cu standardele de calitate existente

Actiuni care conduc la combaterea segregării în LOCUIRE

În domeniul locuirii, segregarea reprezintă concentrarea într-un anumit spațiu a unui grup vulnerabil și/sau separarea acestui grup de restul comunității prin granițe. Granițele pot fi granițe naturale (râu, deal, etc), granițe construite (zid, gard, etc) sau granițe simbolice (o stradă, o zonă, etc).

Conform ghidului Comisiei Europene, trebuie evitată construcția sau achiziția de locuințe sociale în zone segregate.

Reguli de bază care trebuie aplicate în investițiile care urmăresc îmbunătățirea condițiilor de locuire:

1. Investițiile de tip „hard” trebuie acompaniate de măsuri de tip “soft”, într-o abordare integrată.

-Măsuri de tip “hard”: asigurarea accesului la un loc de muncă sau la servicii medicale, educaționale; programe de pregătire vocațională și mentorat; activități generatoare de venit-antreprenoriat.

-Măsurile de tip “soft” ar trebui să fie dezvoltate înainte de investițiile de tip “hard” sau odată cu acestea.

Scopul investițiilor trebuie să fie acela de a elimina disparitățile de la nivel teritorial și social între comunitatea segregată și comunitatea majoritară și să îmbunătățească accesul la infrastructură și la servicii de calitate (servicii de educație, de sănătate, transport public, acces la apă, canalizare, etc). În cazul relocării unei comunități, se va acorda atenție următoarelor aspecte:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

- relocarea unei comunități nu trebuie să fie realizată într-o zonă segregate
- din motive de sustenabilitate financiară, pentru relocare, se va lua în calcul în primul rând stocul de locuințe libere existent pe piață, pentru a nu se realiza investiții mult mai costisitoare în locuințe noi și în rețele de apă, canal, electricitate, etc.
- procesul de relocare trebuie planificat în amănunt și însoțit de un proces de pregătire atât a comunității care este relocată, cât și a vecinilor acestei comunități.

2. Pentru a îmbunătăți legătura între comunitatea segregată și comunitatea majoritară sunt încurajate investițiile în infrastructură (ex. rețea de transport public). Ele trebuie să fie însoțite, de asemenea, de măsuri de tip “soft”.

3. Relocarea nu poate duce la segregare.

Dimensiuni ale segregării întâlnite în România

În România segregarea se manifestă în special în domeniul educației și locuirii.

În domeniul educației grupul care este adesea victimă a segregării îl reprezintă romii. Segregarea rezidențială poate afecta mai multe categorii dezavantajate (în general afectate de sărăcie). În descrierea de mai jos a aspectelor segregării sunt menționați romii, dar aplicantul este încurajat să se adreseze segregării care afectează orice alt grup vulnerabil (persoane cu dizabilități, bătrâni, etc).

Cauzele care au dus la formarea de comunități segregate sunt foarte diverse. În educație, decizia de segregare este luată la nivelul școlii, prin repartizarea copiilor de romi în clase/ școli unde marea majoritate sunt romi.

În domeniul locuirii cauzele sunt multiple: decizii de evacuare și relocare de obicei la marginea sau în afara localității, așezări informale mai noi sau formate de mulți ani, auto-segregare, etc.

Principalele aspecte ale segregării care trebuie luate în calcul atunci când identificăm o comunitate segregată sau atunci când decidem asupra activităților de desegregare sunt:

a) *Dimensiunile segregării școlare:*

- Gradul de concentrare a copiilor romi în școală/clasă (procentul copiilor romi);
- Distanța față de școală;

b) *Dimensiunile segregării rezidențiale:*

- Distanța fizică față de cea mai apropiată localitate este cea mai evidentă formă de segregare în domeniul locuirii;
- Distanța socială față de ceilalți locuitori;

Implicarea autoritatilor publice locale în activități care contribuie la desegregare

Autoritatea Publica Locală din municipiul Husi a fost și este implicată activ în aceste acțiuni ce vizează desegregarea în domeniul educației și al locuirii. Astfel prin Strategia de Dezvoltare Locală a Zonelor Urbane Marginalizate din municipiul Husi realizată în anul 2017 de către UAT Municipiul Husi, s-au realizat studii, s-au identificat zone urbane marginalizate în municipiul Husi și au fost identificate problemele și nevoile locuitorilor din zonele respective. S-a realizat un plan de acțiune complex, prin

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

implementarea caruia sa se poata rezolva cerintele/nevoile persoanelor vulnerabile din zonele urbane marginalizate identificate. Sunt initiate proiecte in sensul realizarii de centre sociale:

Dezvoltarea serviciilor socio- educaționale pentru copii și tinerii și servicii suport pentru adulții vulnerabili din ZUM;

- Centru de zi pentru copii, in care vor fi oferite servicii socio-educationale pentru 100 de copii si tineri cu risc de abandon scolar si care provin din familii cu un grad ridicat de vulnerabilitate, pe o perioada de 3 ani
- Centru de resurse comunitare pentru adulti, in care vor fi oferite servicii de informare, consiliere si servicii juridice pentru un numar de 200 de persoane adulte aflate in situatii de vulnerabilitate
- Infiintare centru cultural-educational- in cadrul centrului vor functiona cluburi artistice, culturale si educationale pentru 70 de copii

Dezvoltarea de servicii sociale specializate pentru persoanele fără adapost din ZUM

-Centru social de urgență în municipiul Huși pentru asigurarea de adapost temporar, hrana, servicii de asistenta sociala, asistenta psihologica, consiliere sociala, juridica si de integrare pe piata muncii, de ingrijire medicala, persoanelor fara adapost (oameni ai strazii), victimelor violentei in familie, precum si a altor situatii de risc social, domiciliate in municipiul Huși si crearea premiselor de reinserție sociala a acestora. Serviciile sociale oferite vor fi pentru grupul tinta de 50 de persoane fizice cu risc social (fara adapost, victime ale violentei in familie, alte situatii de risc).

Dezvoltarea infrastructurii in zona Dric pentru cresterea calitatii vietii rezidentilor-

Implementarea acestei măsuri poate fi considerată o măsură de desegregare, prin accesul in zonă a populației din intreg teritoriul Strategiei de Dezvoltare Locala, animarea acestei zone cu toate categoriile de persoane permițand o mai bună cooperare a populației atat din ZUM-uri, cat și din Zona funcțională.

Informatii suplimentare referitoare la tema abordata in cadrul acestui material informativ, va pot fi puse la dispozitie de doamna Țirdea Oana Gabriela, expert organizare evenimente in cadrul proiectului, date de contact email integrare_husi@yahoo.com.

ELABORAT,

Coordonator activitati partener, Sîrghe Aurora

Expert organizare evenimente, Țirdea Oana Gabriela

Coordonator activitati partener, Trofin Felicia

Expert comunitar, Iosif Ionela Cătălina